

Zprávy

PROJEVY PŘI PŘÍLEŽITOSTI 20. VÝROČÍ FAKULTY SOCIÁLNÍCH VĚD UK

Tento příspěvek patří osobnostem, které před 20 lety stály u zrodu Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, a nemá jiný cíl, než důstojně uvodit myšlenky tří emeritních děkanů pronesené v říjnu roku 2010 na slavnostním shromáždění ve Vlasteneckém sále Karolina právě při příležitosti oslav fakultního jubilea.

Když k 1. červnu 1990 konečně rozhodnutím rektora a Akademického senátu Univerzity Karlovy vznikla Fakulta sociálních věd (FSV), všichni ti, kteří porevoluční jaro investovali do víry v její budoucnost, pocítili zaslouženou úlevu – měli za sebou nepředstavitelný objem práce a zdlouhavá vyjednávání: Vždyť zrod FSV nebyl vůbec samozřejmý! Vznikla totiž na půdorysu nechťené a zkompromitované Fakulty žurnalistiky, která měla z vůle vedení Univerzity – poprávu – zaniknout.

Nezanikla, naopak, znovuzrodila se ve zcela nový tvar. A právě proto a právě v této souvislosti pevně věřím, že po boku moudrých a staletými zpevněných partnerských fakult Univerzity je malé jubileum Fakulty sociálních věd hodné pozornosti. Byť vedle mnohasetleté historie samotné Univerzity se dvacetiletý zdá nicotné, nahlížena v souvislostech nejnovějších českých dějin, jež formovaly společenské vědy poválečnou destrukcí, ideologickým sevřením a normalizačním mravním marasmem, získává dvacetiletá cesta k znovuzrození sociálně-vědního přístupu čitelné obrysy a zřetelný význam: FSV se při svém vzniku přihlásila k dědictví své přímé předchůdkyně z období Pražského jara, k dědictví Fakulty sociálních věd a publicistiky (FSVP). K dědictví první nepředpojaté snahy o ustavení společenskovedního pracoviště v rámci Univerzity, které by naplnilo tehdejší hlad po ideologicky podvázaných disciplínách, jako byly např. politologie či sociologie. FSVP ale čekal brzký a trpký zánik v duchu ideového rámce „normalizace společnosti“.

Když v říjnu roku 1972 režim rozvrat FSVP dokončil a nahradil ji nově zřízenou Fakultou žurnalistiky, započal

neslavné mezidobí existence fakulty jako propagandistického učiliště, které stejně jako Filozofickou nebo Právnickou fakultu režim pečlivě dozoroval. Přestože ale byla pro přijímání studentů stanovena striktní politická kritéria, sehráli posluchači Fakulty žurnalistiky v listopadových událostech roku 1989 výraznou a výjimečnou roli, a významně tak posílili a ospravedlnili úvahy o zachování fakulty. I proto se nakonec podařilo entuziasmus a revoluční nadšení pedagogů i studentů přetavit do nové podoby „jejich školy“ – Fakulta žurnalistiky byla v květnu roku 1990 zrušena a nahrazena Fakultou sociálních věd. A její zakladatelé se manifestačně přihlásili ke krátkému období rozkvětu společenských věd pod hlavičkou FSVP. To se ukázalo jako prozíravý krok se světlou budoucností. Novinářské studium bylo na fakultě zachováno, ale tentokrát již po boku ekonomie, politologie a sociologie.

Aby byla nová podoba stvrzena, musela Fakulta sociálních věd při hledání nové identity v novém světě nalézt do svého čela zcela nového člověka. Měl to být člověk nezkompromitovaný, který by školu od základů proměnil a vytvořil podmínky pro budování svobodného, tvůrčího a na veškeré zvůli nezávislého světa. A to se podařilo – zásadní změnu, odstup od minulého a zrod nového smyslu fakulty symbolizovala postava prvního porevolučního děkana dokonale. Byl to doktor práv, rozhlasový novinář a za normalizace kulisák, myč výloh, disident a jeden z prvních signatářů Charty 77 – pan docent Čestmír Suchý. Své poslání děkana stvořitele vnímal jako dočasné, ale ten rok, kdy morálně zaštitil přerod fakulty v její nový tvar, ten rok byl veledůležitý. Vložil do základů fakulty velmi silný a nepřehlédnutelný morální odkaz, že za pravdu a tvůrčí svobodu je správné se bít.

Odkaz prvního děkana bolestivě připomínal, že Fakultě sociálních věd až do letošního výročí chyběl nástroj, jak ty nejskvělejší ze svého středu ocenit a svou hrdost na ně pojmenovat – považujeme proto za radost, že se podařilo tento vděk a pokoru zhmotnit i do deklarativního, uchopitelného a pře-

devším trvalého tvaru. Fakulta sociálních věd založila při příležitosti oslav svých 20. narozenin tradici ocenění výjimečných ze svého středu pamětními medailemi udělovanými každoročně při příležitosti výročí imatrikulace prvních studentů.

První z ocenění, stříbrná Pamětní medaile za zásluhy o rozvoj Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy každoročně pojmenovává jedinou skvělou a mimořádnou osobnost, která nepominutelně zformovala a posílila postavení fakulty. První a doposud jediný laureát stříbrné Pamětní medaile za zásluhy o rozvoj Fakulty sociálních věd byl a je fakultě dán osudem. Přijímáme-li odkaz prvního děkana pana docenta Suchého jako odkaz stvořitele, necháváme záměrně pojmenování „zakladatel“ a „budovatel“ pro někoho jiného. Tím, kdo Fakultu sociálních věd postavil na pevné základy, dal jí ráda a natočil ji správným směrem byl druhý děkan pan profesor PhDr. Miloslav Petrusek, CSc. Pan profesor Petrusek byl a je magickým šemem úspěchu naší fakulty, to on představuje dodnes její základní integrující prvek, to on symbolizuje její založení i rozvoj. To on patří k nejznámějším a nejcťnějším pedagogům, na které každý z jejich studentů bude navždy vzpomínat. Za pana profesora Petruska mluví jeho život a jeho dílo a fakultní ocenění komentuje jeho dědictví jen nedokonale a klopotně. Ale o to spokojeněji.

Druhé ocenění, Pamětní medaile za dlouhodobou práci pro Fakultu sociálních věd, nabízí každoroční poděkování všem, kteří dovrší dvacátý rok svého zaměstnaneckého poměru. Toto ocenění je otevřené a určené všem zaměstnancům a vyjadřuje vděčnost za věrnost a vytrvalou podporu, kterou fakultě dlouholetí zaměstnanci věnují. První udílení pamětní medaile za 20 let práce pro fakultu právě při příležitosti oslav 20. výročí vzniku FSV vzdalo symbolický hold zakladatelům fakulty, těm, kteří svým entuziasmem před dvacetiletím vydupali Fakultu sociálních věd ze země. Podrobný seznam laureátů ceny představuje Příloha I. Jmenovité ocenění za budování Fakulty sociálních věd ale zaslouží i nespočet dalších pedagogů, vědců a všech zaměstnanců fakulty, jež není v silách jediného člověka vyjmenovat a docenit. Snad mi všichni odpustí, když jmenovitě poděkuji především všem, kteří se podíleli na budování fakulty jako členové jejího vedení (přehled nabízí příloha II), ředitelé institutů a vedoucí dalších součástí (přehled nabízí příloha III).

Dovolím si toto krátké oslavné zamyšlení uzavřít s přesvědčením, že se Fakulta sociálních věd před 20 lety vypravila správným směrem a že svou dlouhou cestu od skromných počátků komorního pracoviště na vltavském nábřeží k jedné z největších součástí Univerzity prošla úspěšně, že své Univer-

zitě dělá čest a že je platnou součástí společenskovedního vzdělávacího i výzkumného snažení. Že tedy dnes – plným právem – stojíme před velkým dílem zakladatelů Fakulty sociálních věd s pokorou a vděčností.

*PhDr. Jakub Končelík, Ph.D.
Děkan FSV UK od roku 2010*

Příloha I:

Laureát stříbrné Pamětní medaile za zásluhy o rozvoj Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy za rok 2010:

prof. PhDr. Miloslav Petrusek, CSc. (emeritní děkan)

Laureáti Pamětní medaile za dlouhodobou práci pro Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy za rok 2010:

Ing. Zuzana Beníšková (tajemnice)
PhDr. Nora Dolanská, MBA (IKSŽ)
doc. PhDr. Jan Halada, CSc. (IKSŽ)
prof. RNDr. Jiří Hlaváček, CSc. (IES)
prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc. (ISS)
prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D. (IKSŽ)
prof. PhDr. Jiří Kabele, Ph.D. (ISS)
doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc. (IKSŽ)
prof. Ing. Karel Kouba, DrSc. (IES)
doc. PhDr. Jan P. Kučera (IPS)
doc. PhDr. Rudolf Kučera, CSc. (IPS)
Mgr. Dagmar Kulhánková (SVI)
PhDr. Alena Lábová (IKSŽ)
PhDr. Josef Maršík, CSc. (IKSŽ)
prof. Dr. Miroslav Novák (IPS)
doc. PhDr. Barbora Osvaldová (IKSŽ)
doc. PhDr. Běla Plechanová, CSc. (IPS)
prof. PhDr. Martin Potůček, M.Sc., CSc. (CESES)
doc. PhDr. Michal Šobr, CSc. (IKSŽ)
PhDr. Ludmila Trunečková (IKSŽ)
prof. Ing. Luděk Urban, CSc. (IES)
Jolana Váncíková (SVI)
Eva Votápková (SVI)

Vysvětlivky zkratk (fakultní pracoviště):

CESES – Centrum pro sociální a ekonomické strategie
IES – Institut ekonomických studií
IKSŽ – Institut komunikačních studií a žurnalistiky
IPS – Institut politologických studií
ISS – Institut sociologických studií
SVI – Středisko vědeckých informací (knihovna)

Příloha II:

Vedení Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v letech 1990-2010

akad. rok	děkan	proděkan pro vědu a výzkum	proděkan pro PGS a další formy vzdělávání	proděkan pro studijní záležitosti					
1990/1991	doc. JUDr. Čestmír Suchý	doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc. *	x	doc. PhDr. Jaroslav Bílek, CSc. ***					
1991/1992	prof. PhDr. Miloslav Petrušek, CSc. (prof. od 1993/1994)	doc. PhDr. Josef Alan, CSc.		Ing. Olga Výborná ***					
1992/1993		prof. Ing. Lubomír Mlčoch, CSc. (prof. od 1995/1996)		PhDr. Petr Mareš, CSc. ***					
1993/1994			Ing. Olga Výborná ***						
1994/1995			PhDr. Alena Míšková						
1995/1996			PhDr. Jaroslav Kučera, CSc.						
1996/1997				doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc. **					
1997/1998		prof. PhDr. Jiří Kabele, Ph.D. (prof. od 2006/2007, Ph.D. od 2008/2009)							
1998/1999	prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D. (doc. od 2004/2005, prof. a Ph.D. od 2008/2009)								
1999/2000			prof. Ing. Lubomír Mlčoch, CSc.						
2000/2001					prof. RNDr. Jan Ámos Víšek, CSc. (prof. od 2007/2008)				
2001/2002						PhDr. Ing. Petr Soukup			
2002/2003							PhDr. Ing. Petr Soukup		
2003/2004								PhDr. Ing. Petr Soukup	
2004/2005									PhDr. Ing. Petr Soukup
2005/2006									
2006/2007				PhDr. Ing. Petr Soukup					
2007/2008		PhDr. Ing. Petr Soukup							
2008/2009	PhDr. Ing. Petr Soukup								
2009/2010			PhDr. Ing. Petr Soukup						
2010/2011					PhDr. Ing. Petr Soukup				

* 1990/1991 proděkanka pro vědeckou činnost a zahraniční styky

** do 2004/2005 proděkanka pro PGS

*** 1990/1991 proděkan pro výchovně vzdělávací činnost; od 1991/1992 do 1994/1995 proděkan pro pedagogickou práci

akad. rok	proděkan pro rozvoj	proděkan pro zahraniční styky	proděkan pro PR	tajemník
1990/1991	x	x	x	PhDr. Jiří Klein
1991/1992		PhDr. Jan Jirák	doc. JUDr. Čestmír Suchý *****	
1992/1993				
1993/1994			x	
1994/1995				
1995/1996	doc. Ing. Miloslav Vošvrda, CSc. ****	RNDr. Martin Palouš	prof. Ing. Milan Sojka, CSc.	Ing. Zuzana Beníšková
1996/1997				
1997/1998	doc. RNDr. Jan Ámos Víšek, CSc.	doc. PhDr. Bořivoj Hnízdo	doc. PhDr. Lenka Rovná, CSc.	
1998/1999				
1999/2000			PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.	
2000/2001				
2001/2002	doc. Ing. Tomáš Cahlík, CSc.	doc. PhDr. Běla Plechanová, CSc. (doc. od 2007/2008)	doc. PhDr. Jaroslav Kučera, CSc. ****	
2002/2003				
2003/2004			PhDr. Denisa Kasl Kollmanová	
2004/2005				
2005/2006	doc. Ing. Vladimír Benáček, CSc.	PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.	PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.	
2006/2007				
2007/2008	PhDr. Petr Jüptner, Ph.D.			
2008/2009				
2009/2010	PhDr. Petr Jüptner, Ph.D.			
2010/2011				

**** 1995/1996
a 1996/1997 proděkan pro
rozvoj a styk s veřejností

***** od 1991/992
do 1993/1994 proděkan
pro styk fakulty s veřejností;
2008/2009 proděkan pro
akademické funkce a PR

Příloha III:

Ředitelé institutů a vedoucí vědeckovýzkumných pracovišť Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a CERGE-EI v letech 1990-2010

akad. rok	CEMES	CERGE	CESES	IES (do 1993 katedra ekonomie)
1990/1991	x	x	x	ing. Olga Výborná *
1991/1992		doc. ing. Josef Zieleniec, CSc.		doc. RNDr. Jiří Hlaváček, CSc. *
1992/1993		doc. ing. Michal Mejstřík, CSc.		prof. ing. Michal Mejstřík, CSc. (prof. od 1998/1999)
1993/1994		prof. Karel Kánský, Ph.D.		
1994/1995		prof. RNDr. Ing. František Turnovec, CSc. (prof. od 1998)		
1995/1996				
1996/1997				
1997/1998				
1998/1999	prof. RNDr. Jan Hanousek, CSc. (prof. od 2001/2002)	prof. PhDr. Martin Potůček, CSc., MSc.		
1999/2000				
2000/2001	doc. PhDr. Barbora Köpplová, CSc.		doc. Ing. Lubomír Lízal, Ph.D.	
2001/2002				
2002/2003				
2003/2004				
2004/2005				
2005/2006				
2006/2007				
2007/2008				
2008/2009				
2009/2010		doc. Ing. Štěpán Jurajda, Ph.D.		PhDr. Martin Gregor PhD.
od 2011				

Transformace fakulty na instituty nastala k 1. dubnu 1993, IMS vznikl o rok později.

** předchůdci IKSŽ pro akademické roky 1990/1991 až 1992/1993: katedra tisku a nakladatelství (PhDr. Barbora Osvaldová); katedra audiovizuální komunikace - od 1991/1992 katedra audiovizuální žurnalistiky (doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.)

*** předchůdci IMS (mimo katedry politologie) pro akademický rok 1992/1993: Středisko pro germanistická historická studia (prof. PhDr. Jan Křen, DrSc.); pro roky 1993/1994 a 1994/1995: Ústav pro mezinárodní politiku – katedra mezinárodních vztahů (PhDr. Petr Mareš, CSc.); Centrum germanistických a rakouských studií (prof. PhDr. Jan Křen, DrSc.)

* Vědeckopedagogická pracoviště jako předchůdci institutů:

1990/1991 a 1991/1992: Ústav pro výzkum masové komunikace (PhDr. Hermenegilda Symůnková)

1991/1992 a 1992/1993: Ústav sociálně politických věd (doc. PhDr. Josef Alan, CSc.)

Institut ekonomických věd: 1991/1992 - prof. PhDr. Bohumil Urban, DrSc., 1992/1993 - prof. ing. Karel Kouba, DrSc.

akad. rok	IKSŽ	IMS	IPS (do 1993 katedra politologie)	ISS (do 1993 katedra sociologie)					
1990/1991	* i **	***	doc. PhDr. Rudolf Kučera, CSc. (doc. od 1991/1992)	doc. PhDr. Miloslav Petrussek, CSc. *					
1991/1992				PhDr. Jiří Kabele *					
1992/1993			doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.	prof. PhDr. Jan Křen, DrSc.	doc. PhDr. Rudolf Kučera, CSc.	doc. PhDr. Josef Alan, CSc.			
1993/1994	prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc. (prof. od 2001/2002)	doc. PhDr. Rudolf Kučera, CSc.				prof. PhDr. Martin Potůček, CSc., MSc. (prof. od 1999/2000)			
1994/1995									
1995/1996									
1996/1997									
1997/1998									
1998/1999									
1999/2000									
2000/2001									
2001/2002									
2002/2003									
2003/2004							doc. PhDr. Jiří Vykoukal, CSc.	doc. PhDr. Bořivoj Hnízdo	doc. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc.
2004/2005									
2005/2006									
2006/2007									
2007/2008									
2008/2009									
2009/2010	PhDr. Petr Jüptner, PhD.	Mgr. Martin Hájek, PhD.							
od 2011			PhDr. Tomáš Trampota, PhD.						